

ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО У ВЕРХОВНІЙ РАДІ ДО ДНЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ 28 червня 2023

Слава Україні!

З цими словами – «Слава Україні!» – наші мужні герої, мужні українці на передовій дивляться в очі ворогу – гідно, впевнено, вперто. Захищають життя для України. Віддають своє життя заради України.

Завдяки цим словам увесь світ чує й знає, що тут, у Європі, на східному фланзі нашого континенту постав глобальний центр сміливості, який ніколи не дозволить зруйнувати свободу – і нашу власну, і наших союзників та партнерів.

І це честь – говорити ці слова: «Слава Україні!»

Це честь – бути українцями. Це честь – здобувати славу для України. І це честь, яка зобов'язує. Зобов'язує перемогти та збудувати Україну перемоги. Слава Україні!

І ми це зробимо! Обов'язково. Всі разом! Кожен і кожна, хто воює й працює заради нашої держави, заради наших людей. Ми це зробимо! Мільйони українців і українок – сучасні покоління нашого народу, яких історія благословила можливістю реалізувати мрії українських героїв різних часів, котрі боролися за свободу й незалежність для України та за справедливість для всіх нас, для всіх українців.

Все зараз у наших руках, і Україна буде державою-переможницею!

Дорогий український народ!

Усі присутні в цій залі Верховної Ради України!

Сміливістю нашого народу здобуто для України моральне лідерство, яке надихає й об'єднує народи світу. Українське прагнення жити вільно та героїзм наших людей очистили загальнолюдські цінності від вікового бруду цинізму та боягузтва. Різні народи стали разом із нами в боротьбі за свободу. І не лише тому, що світ любить сміливих. Чи матимуть мир нації світу та чи вистоїть на землі людяність – це зараз залежить від того, як ми закінчимо цю війну, та від того, чи буде життя українців, які перемогли, утверджувати свободу так само, як утверджує боротьба за неї.

Так само, як ми вже показали, що сміливість дає свободу, ми доведемо, що свобода дає успіх. Ми зробимо це українською аксіомою: свобода дає успіх. Це те, що переконує найбільше. Успіх. Це те, що потрібно всій нашій землі. Кожному й кожній. Усьому нашому народові. Усім частинам України, усім дітям України.

Але, щоб відбувся цей успіх, Українська держава потребує трансформації. І ми зробимо реальністю трансформацію, про яку українці мріяли!

Я хочу зараз процитувати слова українського солдата. Його звали Максим Нагорний. Він народився у 2004 році. Він сирота. Служить Україні в 14-й механізованій бригаді імені князя Романа Великого. Ось слова Максима: «Я був очевидцем жахливих речей, про які хочеться забути, не згадувати, викреслити з пам'яті так само, як і вчорашній день цієї клятої війни. Але що буде завтра?.. Відбудовувати стару систему не треба – створимо нову й набагато кращу Україну!»

Ці слова українського солдата Нагорного заслуговують, щоб ми їх підтримали.

27 років тому у цій залі Верховної Ради України була ухвалена Конституція нашої держави. І я вітаю вас сьогодні з Днем Конституції України! Нашої прекрасної України, яка попри все зберігає свою вільну душу та керується своїм народом, а не сваволею тих чи інших окремих осіб.

За 27 років Україна пройшла дві революції й зберегла демократію та європейськість. Вісім років гібридної війни на Донбасі – і Україна зберегла гідність і віру в майбутнє. 490 днів повномасштабної російської агресії. 490 днів – і кожен наш солдат, усі наші люди вірять в українське майбутнє та вже вирішують, яким вони хочуть бачити це їхнє майбутнє.

Як Конституція закладає основи, ми потребуємо доктрини для нашої держави. Ясної, не розмитої, сміливої доктрини. Для України, яка йде до перемоги, та для України-переможниці. Ця доктрина має відповідати на всі фундаментальні питання про Україну й наше майбутнє і нам самим, і нашим сусідам, і кожному у світі.

Ми потребуємо нової системи, нових правил, нових можливостей.

На жаль, дуже довго державні інституції в Україні та представники держави ставилися до наших людей та до життя в Україні загалом жорстоко, зневажливо та хижацьки, якщо чесно. І як погана мачуха чи як у сиротинці, із якого хочеться втекти. За бідністю, корупцією й несправедливістю в Україні світ, на жаль, не помічав нашої сміливості та волелюбності. Коли світ говорив про Україну, він говорив, найімовірніше, про державні інституції та факти життя в нашій державі, які вимагали виправлення, а не про героїв, які заслуговували наслідування.

Ще до цієї російсько-української війни ми стали на шлях змін. 24 лютого 2022 року було намаганням росії не лише вбити нашу незалежність і

Участь Президента у засіданні міністрів закордонних справ держав ЄС у Києві, 2 жовтня 2023 року

President participating in the meeting of the EU-Ukraine Foreign Ministers' meeting in Kyiv, 2 October 2023

не лише стерти нашу ідентичність, а й знищити наш приклад – приклад того, що держава такого масштабу, як Україна, і такої складної історії, як Україна, може рухатися до успіху, щоб стати міцною й заможною демократією, яка переконує інші народи регіону та світу жити вільно, а не в покорі будь-кому.

В усіх своїх намаганнях росія програє. І це вже не мрія – це реальність.

Навіть зараз попри війну ми продовжуємо йти шляхом змін. І я впевнений, що перший день миру після цієї війни, перший день нашої заслуженої перемоги стане й першим днем подальшої швидкої трансформації України, основ нашого з вами життя. Наших інституцій, економічних практик, соціальних звичок, політик і повсякденності. Те, що ми не можемо поки змінити зараз, в умовах війни, ми змінимо в процесі нашого відновлення, нашої трансформації. Ми створимо нову й набагато сильнішу Україну!

Дорогий український народі!

Якою бути Україні-переможниці, визначимо всі разом. Так само, як разом захищаємо свободу й незалежність. Це буде справедливо.

Конституція України встановлює, що Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України та додержання Конституції України, прав і свобод людини й громадянина. Президент України є гарантом стратегічного європейського та євроатлантичного курсу нашої держави.

На виконання цих норм Конституції України я хочу сьогодні запропонувати до обговорення – загальнонаціонального обговорення – основні орієнтири майбутньої Української доктрини. Нам потрібне спільне бачення того, якою бути Україні перемоги.

Попереду в нас День Державності, потім – День Незалежності, і я вважаю правильним, щоб ці дні розглядалися як етапи для напрацювання пунктів Української доктрини.

Як результат дискусій тут, у Верховній Раді України, у кожній нашій громаді, у медіа, на освітніх, громадських та різних бізнесових майданчиках України, ми розробимо й потім затвердимо на засіданні Ради національної безпеки і оборони України текст Української доктрини.

І дуже важливо... Я окремо хочу звернутися зараз до наших воїнів, до наших українських героїв нинішнього величного покоління. До всіх українських солдатів і матросів, сержантів, старшин, офіцерів, до всіх генералів... Перше: прошу зараз усіх присутніх у Верховній Раді України висловити вдячність усім нашим героям хвилиною аплодисментів.

Напередодні я був на позиціях наших воїнів на Донеччині, у Запорізькій області. Я спілкувався з командирами, із солдатами. Мав честь вручити нагороди – це велика честь. Мав честь обійнятися з нашими воїнами та обмінятися емоціями, думками.

Зараз у складі сил оборони та безпеки України служить близько мільйона наших людей. У бойових бригадах та інших підрозділах б'ються заради нас із вами, заради України сотні тисяч захисників і захисниць.

І ніхто не має права визначати долю України, не питаючи їх, наших героїв.

Ми спілкуємося з нашими воїнами. Ми читаємо їх у соціальних мережах. Ми бачимо ваші прагнення, воїни! Усі, хто був на передовій, бачив, що наші воїни знають, за що воюють. І я прошу кожного й кожна у складі сил оборони та безпеки України – настільки, наскільки це дозволяють умови війни, – взяти участь у нашій загальнонаціональній дискусії щодо Української доктрини.

Свобода – це дитя небайдужості, а безпека – побратим сміливості. Україна перемоги буде країною, гідною своїх героїв!

Дорогі українці, українки!

Сьогодні пропоную до обговорення й початку загальнонаціональної дискусії про Українську доктрину п'ять, на мій погляд, основних орієнтирів. Це напрямки, які можуть бути розкриті тими чи іншими конкретними пунктами, які нація визначить як важливі.

Отже, п'ять основних орієнтирів для Української доктрини, для обговорення.

Перше – філософія нашої перемоги.

Друге – глобальність української безпеки.

Третє – політика героїв.

Четверте – політика справедливості.

П'яте – трансформація за десять років, а саме – нова зовнішня політика. Нова економіка. Нові відносини між державою та суспільством. Розвиток усіх наших територій. Освіта й наука. Культура. Як передумова й підсумок трансформації – рівень безпеки та свободи в Україні.

Почнемо з головного – із нашої перемоги.

Коли говоримо про перемогу України в цій війні за свободу та незалежність, ми говоримо конкретно: перемога України – це звільнення від російської окупації всієї нашої території. Жодної частинки України ми не залишимо ворогу! Перемога України – це вигнання з усієї території України всіх російських військових формувань, найманців і бойовиків. І це повернення в Україну всіх наших людей, які були захоплені в російський полон або силою депортовані з України на російську територію.

Перемога України – це відновлення суверенітету України в межах міжнародно визнаних державних кордонів без будь-яких обмежень суверенних прав України. Україна сама обиратиме альянси для себе та своє майбутнє – очевидно, у Європейському Союзі, очевидно, у НАТО.

Ми маємо бути свідомі того, що шлях до головного – до нашої перемоги – важкий. І зараз ще поки ніхто не може сказати, коли ми пройдемо його до кінця. Але має бути національна згода щодо визначення нашої перемоги. Коли мета чітка, справедлива, то не так важливо, наскільки тернистий шлях до цієї мети. Україна пройде цей шлях до перемоги! І це вже не мрія – це реальність.

Завдяки успішному захисту від російської колонізаторської, імперіалістичної агресії Україна постійно примножує свій моральний капітал, який уже є найбільшим, ніж будь-коли в понад тисячолітній історії української державності. Зараз наше лідерство вже впливає на глобальну розстановку сил. Майбутня архітектура глобальної, європейської та регіональної безпеки неможлива без участі України. Україна має бути й буде співтворцем, учасником і гарантом такої безпеки. Україна вже є захисником і буде гарантом міжнародного порядку, заснованого на правилах. Завдяки Україні світ переконався, що правила – це не просто дух і буква Статуту ООН, міжнародних договорів та конвенцій. Також це – енергія народів, готових захищати дух і букву міжнародного права. Наявні міжнародні інституції не здатні забезпечити дію міжнародного права. Але за час цієї війни ми створили разом із нашими союзниками й партнерами оборонні, санкційні, фінансові та гуманітарні коаліції, які заповнюють дефіцит рішучості, що об'єктивно існує на глобальному рівні. Наприклад, максимально ефективним є формат «Рамштайну» – взаємодія понад 50 держав для підтримки зброєю нашого захисту. А одна з наших оборонних коаліцій – це

коаліція «Петріотів – дала всім у світі наочні докази, що будь-який ракетний чи авіаційний терор долається. Дякую партнерам.

Організація, яка створена нами та ефективно працює в інтересах нашої держави та українців, – державна благодійна платформа United24. Цей формат допоміг об'єднати вже сотні тисяч людей із понад сотні країн світу для прямої допомоги нашій державі та людям – без посередництва міжнародної бюрократії. Закупівля дронів, гуманітарне розмінування, відбудова будинків та закупівля медичного обладнання... Головне, що дає United24, – це можливість приєднатись для будь-кого з будь-якої точки світу – людям, бізнесам, громадським та гуманітарним організаціям.

Завдяки двом морським експортним ініціативам Україна продемонструвала свій вплив на глобальну продовольчу безпеку. росія шантажувала світ голодом – ми це знаємо – і має бути покарана за це. Україна разом із партнерами запустила Чорноморську зернову ініціативу та гуманітарну ініціативу «Зерно з України», завдяки яким повернула продовольчу безпеку світу, цінову передбачуваність, гарантії соціального спокою десяткам країн, передусім у Африці, у Азії. 45 держав отримали продовольство завдяки Чорноморській зерновій ініціативі. Її географія – від Іспанії до Китаю, від Індонезії до Марокко, від Індії до Кенії. Поаплодуймо всім нашим фермерам, нашим громадянам.

Інша наша ініціатива, гуманітарна, – «Зерно з України» – об'єднала понад 30 держав, які разом із нами допомогли в захисті від голоду таким країнам, як Ефіопія, Сомалі, Ємен, інші. Україна, яка пройшла через геноцид Голодомору, особливо чутливо сприймає те, що Кремль намагається загострити голод ще й для інших народів. Якби не російська протидія зараз, наш морський зерновий експорт був би значно більшим. І це буде, бо світ тепер знає, що Україна – це глобально важливий гарант продовольчої безпеки для всього світу.

Україна запропонувала Формулу миру – єдиний всеохопний і чесний план подолання як самої російської агресії, так і всіх її наслідків. Зміст пунктів Формули миру та загалом сама Формула відповідають нормам Статуту ООН і підтримані Генеральною Асамблеєю ООН. Більш як у 25 міжнародних документах задекларована підтримка Формули миру, зокрема в заявах і деклараціях «Великої сімки», Євросоюзу, Ради Європи.

Ми об'єднуємо світову більшість заради повної реалізації Формули миру та готуємо Глобальний саміт миру, який дасть усім націям світу змогу проявити своє лідерство в реалізації тих чи інших пунктів Формули.

Але чому виник дефіцит рішучості, який спонукає нас разом із союзниками та партнерами шукати шляхи його заповнення? Є дві причини цього.

На жаль, агресор досі присутній в організаціях, які повинні захищати від агресій. Зокрема, це ООН, де росія досі дозволено мати вплив у тих чи інших структурах і де росія зловживає місцем постійного члена Радбезу та правом вето, які захопила, до речі, в порушення Статуту ООН.

Друга причина: деякі держави та лідери світу досі, на жаль, озираються на росію при ухваленні власних рішень. Це можна назвати абсурдним і ганебним самообмеженням суверенітету, бо українці довели, що росію не варто боятися. росія програє, коли зустрічає сміливий і впевнений спротив. Вільний світ володіє всіма збройними, санкційними, політичними, економічними, а головне – ціннісними перевагами, які дають змогу побудувати повний захист від будь-яких російських посягань і шантажу. І це вже не мрія, це реальність. Разом із партнерами ми вже почали будівництво такої системи переваг.

Шановні присутні!

Я прошу вас подякувати всім у світі, хто підтримує нашу державу, нашу боротьбу за свободу! Сполучені Штати, Велика Британія, Європейський Союз, Японія, Австралія, всі країни «Великої сімки», усі наші партнери, наші друзі, Польща, Балтійські держави, більшість країн світу – я всім вам дякую! Дуже дякуємо вам!

Україна перемоги спрямує набуту моральну силу на осучаснення наявних міжнародних інституцій. Ми бачимо зацікавленість різних лідерів і народів, зокрема, в реформуванні Радбезу ООН. Це варто зробити на справедливій основі.

Ми бачимо, що напрацьовані нами коаліції та підходи до подолання російської агресії та її наслідків, спрацювавши для України, здатні завершити інші війни та прибрати з лиця Землі джерела руйнації та смерті, що сплять, – так звані заморожені конфлікти. Будь-який заморожений конфлікт – це війна, яка неодмінно розгориться, і питання лише в тому, коли та скільки життів вона забере. Тому мир повинен бути чесним.

Саме такий мир передбачає Українська формула миру. І саме тому Українська формула миру має універсальну користь. Україна ніколи не погодиться на жоден із варіантів замороженого конфлікту, на жоден! Навпаки, Україна допоможе нашою Формулою миру всім іншим народам світу, які прагнуть справжнього, справедливого миру.

Україна завжди робила й робитиме ставку на альянси. росія ж розглядає всіх своїх сусідів як рабів або ворогів. Очевидно, що світ є й буде на нашому боці. Очевидно, Україна посилює й буде посилювати партнерства та альянси, у яких бере участь. І ми вже історично посилити Євросоюз і надали європейському єднанню такої сили, якої у Європейського Союзу ніколи не було. Кожен постулат, заради якого був створений Євросоюз, на сьогодні працює по максимуму за весь час його існування. Європейські цінності ще ніколи не були такими дієвими, як зараз. Український компонент – це те,

чого не вистачало Євросоюзу. І це вже не мрія – це реальність. І ми розуміємо, і там усі розуміють, що це вже не мрія – це реальність.

Україна здобула статус кандидата на вступ у Євросоюз. Цьогоріч ми маємо відкрити діалог щодо повноправного членства. Україна до цього готова. І ми всі маємо розглядати Європейський Союз для України не лише як ціннісне та економічне єднання, а і як безпеку для України. Євросоюз – це економічна та інституційна безпека для України. А Україна для Євросоюзу – це чинник єднання.

Аналогічно буде і з НАТО. І це вже не мрія – це вже реальність. Зараз ми є реципієнтом безпекової допомоги. Але Україна перемоги буде донором безпеки для нашого регіону, для всієї Європи, усього світу. І вже зараз Україна є донором моральної сили. Кожен, хто дієво співпрацює з Україною, стає співзахисником міжнародного порядку та загальнолюдських цінностей. Зокрема, протягом останніх років НАТО мало дві фундаментальні слабкості. По-перше, існував сумнів, а чи запрацює реально 5-та стаття договору про НАТО. І ми всі були свідками, як світ сумнівався, чи захищатиме Альянс країни східного флангу НАТО у разі російської агресії проти них.

По-друге, багато хто у світі не сприймав і не сприймає НАТО як оборонний Альянс, приписуючи йому – внаслідок відповідної пропаганди – якісь нібито агресивні цілі. Вступ України в Альянс надійно ліквідує ці дві слабкості НАТО.

По-перше, ніхто вже не сумнівається, що Україна здатна захистити себе і своїх союзників. Сила нашої безпеки – це, зокрема, й сила безпеки наших сусідів. По-друге, кожен у світі бачив, що війна росії проти України є неспровокованою та злочинною – загарбницькою, геноцидною. Вступ України в НАТО буде потужним сигналом світу, що це Альянс, який захищає й захистить, і це Альянс, який має досвід переможців і моральну перевагу переможців – переможців у цілком справедливій обороні.

Увесь східний фланг НАТО хоче, щоб Сполучені Штати, Німеччина, Франція чи Британія розміщували своїх солдатів у східних країнах Європи, поблизу кордонів росії. Після перемоги України союзники хотітимуть, щоб наші бойові бригади розміщувалися на землі наших сусідів. Бо Україна – це країна сили, усі це бачать.

НАТО гарантуватиме безпеку для України, а наші сили оборони й безпеки гарантуватимуть безпеку та захист для інших членів НАТО.

Власне, щоб це стало реальністю, потрібно лише одне – щоб усі наші партнери в Альянсі перестали озиратися на Кремль при ухваленні своїх важливих рішень. Уже навіть внутрішні сили самої росії перестали озиратися на кволого господаря Кремля. Божевілля Путіна призвело до того, що він сам загнав себе у глухий бункер через свою ж слабкість. Тому абсурдно озиратися на такого неспроможного керівника такої неспроможної держави.

Перемога України звільнить світ від такої проблеми, як небезпечна росія. Історія доводить, що програш диктатури – це завжди поштовх для поширення свободи.

Українська перемога – це гарантії безпеки та відновлення територіальної цілісності для Молдови. Українська перемога – це історичний шанс для цілісності Грузії, і це мирний шанс. Українська перемога – це нова сила для всього Південного Кавказу. Українська перемога – це воля та спокій для Білорусі. Ба більше, звільнення від російської окупації Криму та гарантовано безпечне Чорне море разом із поразкою рашизму дадуть необхідну енергію, щоб Балто-Чорноморська вісь запрацювала на рівні своїх реальних безпекових, економічних та культурних можливостей.

Українська перемога – це гарантія безпеки й захист від зовнішніх маніпуляцій – силових чи політичних – для всієї Центральної Азії. Українська перемога – це шанс для Близького Сходу на деескалацію терору. Українська перемога – це гарантія, що країни Африки – від Лівії до Центральноафриканської Республіки – перестануть грабувати російські головорізи.

А що буде із самою росією після нашої перемоги? Я вважаю, що українців не має хвилювати, чи подолає свобода стіни Кремля. Українців хвилює лише те, щоб ніколи знову російський реваншизм не перетнув кордони нашої вільної держави та не загрожував нашим вільним людям. Ми це забезпечимо!

Як повноправний член НАТО Україна гарантуватиме, що повсюдно в нашому регіоні пануватимуть мир і свобода. І для росії зараз було б правильно просити, щоб Україну прийняли в НАТО, бо члени НАТО обороняються, не знищують. Держави НАТО захищають народи, а не кидаються на сусідів, щоб знищити їхнє майбутнє. росія як агресор знає це краще за всіх. росія, яка входить в епоху заколотів і системної слабкості, як ніхто зацікавлена в безпеці на своїх міжнародно визнаних кордонах. А отже, і росія теж зацікавлена в Україні в НАТО. Цього може бути комусь не видно лише з московських чи валдайських бункерів. Увесь світ це бачить!

Сучасна російська державність несе в собі екзистенційну загрозу для України та не зважає на будь-які договори, сила яких не підкріплена силою наявної зброї для захисту України. Тому, незалежно від того, як розвиватиметься глобальний порядок денний щодо росії, Україна матиме необхідну зброю, щоб захистити себе й союзників від будь-яких російських посягань на наш суверенітет і безпеку наших людей.

Україна матиме достатню чисельність та якість армії і загалом сил оборони й безпеки, щоб захистити свій суверенітет, свою територію, своїх людей, своїх союзників.

Слава Україні!

Україна матиме достатньо потужний оборонно-промисловий комплекс, який забезпечуватиме потреби нашої армії, нашого флоту, наш повітряний щит і нашу безпеку в кіберпросторі. Це дуже важливо.

На дні Чорного моря вже є дуже вагомий доказ спроможності України як держави, яка виробляє ракети. «Нептуні», поставлені на озброєння ще у 2020 році, чітко б'ють по цілях. Зараз, у час такої війни, попри все ми створили фактично з нуля виробництво дефіцитних снарядів для артилерії, власне, гармат. Ми відновили виробництво 122-го, 125-го калібру, інших калібрів. Ми починаємо заміну виробництва 152-го калібру 155-м західним стандартом. Українські гармати, створені вже зараз, під час цієї повномасштабної російської агресії. Поаплодуймо всім людям, які це зробили. Дякуємо їм, що це не мрія – це знов-таки реальність.

Якісні українські гармати, своє виробництво снарядів. Обсяг виробництва, ми розуміємо, поки ще недостатній. Ми ще потребуємо глобальної підтримки. Але буде достатній – ми це зможемо!

Україна навчилася будувати морські дрони. І ми успішно їх застосовуємо! Загалом виробництво безпілотників різних видів – це галузь, яка в Україні має стати найпотужнішою у Європі. Кожен у світі, хто прагне бути передовим у цій сучасній індустрії, має знати, що в Україні це – найвигідніше. Чіткий, конкретний орієнтир для державної політики.

Системи необхідної зброї – ППО, танки, гармати, бронетехніка, які постачають партнери, – ми прагнемо виробляти й локалізувати в Україні. Наші воїни завжди матимуть зброю!

І я пропоную такий принцип для Української доктрини, її глобального безпекового компонента: не гадати, чого очікувати від росії, а бути готовими до будь-якого зла, щоб будь-яке зло в росії було завжди впевненим, що воно програє Україні.

Ніколи знову – ключовий принцип Української доктрини щодо росії. Ніколи знову.

Зокрема, це стосується й старої духовної залежності, яка використовувалася агресором, щоб тиснути на нашу державу. Духовна незалежність України буде забезпечена на сто відсотків. І найсильніший внутрішній гарант дієвості такого нашого принципу – «ніколи знову» – це наші герої. Всі, хто б'ється заради України. Кожен і кожна, хто віддав та віддає своє життя заради України.

Пані та панове!

Прошу вас зараз ушанувати хвилиною мовчання пам'ять усіх наших героїв різних часів, які боролися за нашу свободу та незалежність України. Прошу.

Дякую.

Шановні наші захисники й захисниці!

Шановні рідні наших воїнів!

Українська держава потребує нових принципів вдячності вам, вдячності всім, хто боровся на війні за свободу й незалежність України. Безцінний досвід українських воїнів має ефективно використовуватися в процесі гарантування світові реальної безпеки.

Звучить це загально, але розшифровується на цілком конкретні елементи політики героїв, яку я пропоную для української доктрини.

Перше. Наші воїни, які бажають продовжити служити Українській державі й народу після війни, можуть бути впевнені – у держави буде такий запит.

Друге. Україна вже зараз – єдина держава у світі, яка має успішний досвід ефективного захисту від повномасштабної агресії. Україна перемоги матиме ще більше такого важливого, цінного досвіду. І ми розробляємо платформу для експорту українських оборонних знань, практик – фактично досвіду наших героїв. Участь українців і українок у миротворчих місіях, зокрема під егідою ООН, тренінгові міжнародні місії... Усе це – колосальні можливості для України й для наших героїв.

Третє. Україна потребує принципово нової системи військової освіти. Українські воїни та всі, хто тренує українських воїнів, мають знати: реальна практика буде основою нової української військової освіти. Держава інтегрує тренувальні програми, які зараз показали свою ефективність, а також реальний бойовий досвід наших солдатів і матросів, сержантів, старшин, офіцерів, наших генералів у систему військової освіти.

Четверте. Уже зараз лідери світу проявляють інтерес до навчання в Україні військовій справі своїх майбутніх воїнів. І це обов'язково стане однією з тих можливостей, які робитимуть український безпековий вплив справді глобальним і світовим.

П'яте. Україна потребує повної інтеграції ветеранів у суспільне та економічне життя. Герої нашої перемоги мають отримати змогу проявити себе як героїв нашої трансформації. Військовослужбовці Збройних Сил України, нацгвардійці, наші прикордонники, наші розвідники, герої спеціальних служб, поліції – всі! Зокрема, трансформація української військової освіти передбачатиме можливість отримання нашими воїнами спорідненої цивільної спеціальності.

Шосте. Головний принцип соціальної роботи з ветеранами в Україні перемоги – «рівний із рівним». Держава має створити таку систему підтримки воїнів і рідних наших воїнів, яка гарантуватиме їм, що кожна їхню емоцію, кожна їхню потребу буде розуміти людина, яка їм допомагає, бо ця людина пройшла через війну, пройшла через втрати, пройшла через усе те, що потрібно розуміти, щоб бути ефективним в інтеграції

ветеранів у суспільне та економічне життя. Воїни – це найбільш ефективні помічники для інших воїнів, рідні наших воїнів – це найбільш ефективні помічники для інших рідних воїнів.

Сьоме. Українська політика героїв потребує реального національного стандарту безбар'єрності. Це нові вимоги для містобудування, інфраструктури, публічного простору, транспорту, соціальної та освітньої систем, бізнес-середовища. Вимоги, завдяки яким кожна людина з травмами війни зможе користуватись усім тим самим простором та всіма тими самими можливостями, якими користуються інші.

Восьме. Безбар'єрність має й психологічну складову, тому необхідність ментальної реабілітації така ж, як і необхідність фізичної реабілітації. Україна має створити найсильнішу у Європі галузь реабілітації. Це стосується як будівництва реабілітаційних центрів, так і підготовки відповідних кадрів. Держава сприятиме створенню необхідної кількості робочих місць, щоб не тільки забезпечити реабілітацію для наших людей, а й щоб у нас була змога стати глобальним експортером практик відновлення та інтеграції в повоєнне життя абсолютно для всіх, хто пройшов та постраждав від війни.

Усі найкращі світові практики, усі найбільш ефективні політики, усі рішення, хоч би якими складними чи незвичними вони здавалися для нас, мають бути застосовані в Україні, щоб українцям, українкам, усім нашим громадянам не довелося терпіти біль, стрес і травми війни. Зокрема, ми маємо нарешті чесно легалізувати для всіх, хто цього потребує, ліки на основі канабісу, відповідні наукові дослідження та контрольоване українське виробництво.

Дев'яте. Ветерани на державній службі в Україні, у радах різного рівня, у Верховній Раді України – це честь для держави. Брати на роботу ветеранів – це честь для будь-якого бізнесу. Допомогати ветеранам почати власний бізнес – це честь для держави, для кожної громади, для кожної бізнес-асоціації та для будь-кого, хто знає, що значить – бути на війні. І це має бути не мрією, а реальністю в Україні!

Це масштабне національне завдання. І скажу відверто: щоб виконати це завдання швидше та якісніше, держава потребуватиме допомоги.

Я прошу наших волонтерів допомогти державі із цим. Прошу вже зараз вивчати досвід, який є у світі щодо економічної та соціальної інтеграції, реабілітації ветеранів, щодо відповідних державних і муніципальних змін у країнах світу. Щоб Україна, наша держава перемоги, змогла спрямувати все найкраще в наших воїнах у найкраще для України.

Пані та панове!

Я прошу вас зараз подякувати всім українським волонтерам, кожному

й кожній за цю надзвичайну силу, за надійність, за історичний внесок у захист української свободи, у захист нашого життя, у захист нашої незалежності. Ми вам вдячні!

І десятий пункт політики героїв, який пропоную до обговорення при створенні Української доктрини, – це культура героїв.

Меморіалізація війни та досвіду нашої перемоги. Створення пантеону Героїв та Національного військового кладовища. Створення Національного музею російсько-української війни та системи локальних музеїв, які вшанують пам'ять про війну та збережуть досвід перемоги для наступних поколінь українського народу.

Творче осмислення досвіду війни, експорт досвіду нашої перемоги засобами культури.

Створення офіційної історії війни, визначення національного канону інтерпретації війни з росією – учасників війни, ключових подій війни, етапів війни, російських злочинів війни та здобутків нашого, українського спротиву.

Нова культурна політика щодо наших героїв різних часів, які боролися за свободу й незалежність України, та перепоховання в Україні всіх тих наших героїв, які поховані за кордоном. Це дуже важливо.

Україна перемоги сприятиме всім формам розвитку культури героїв в Україні.

І я так докладно зупинився на політиці героїв для України перемоги, бо будь-яка неефективність цієї політики позбавлятиме морального сенсу все інше, що відбуватиметься в нашій державі. Ми маємо зробити нашу політику героїв максимально ефективною!

Безпосередньо із цим пов'язана політика справедливості в Україні.

Справедливість – це вимога номер один як усіх у нашій державі до внутрішнього життя, так і нашої держави до світу.

І почну з внутрішньої справедливості.

Днями Дніпровський районний суд міста Києва ухвалив вирок у справі про жорстокий напад на Катерину Гандзюк. 31 липня 2018 року нападники облили Катерину концентрованою сірчаною кислотою. Від страшних опіків вона померла у лікарні 4 листопада 18-го року. Вічна їй пам'ять!

У 19-му та 20-му роках були засуджені виконавці цього злочину. Зараз є вирок замовнику та співорганізатору нападу. Суд визнав їх винними та призначив покарання – 10 років позбавлення волі.

Ми маємо говорити чесно: якби не рішучий тиск та постійна увага громадянського суспільства та друзів Катерини, якби не акції різного характеру, акції протесту та заклики покарати замовників злочину, справедливість була б знищена ще на початку. На це й розраховували злочинці. Вони були впевнені, як завжди, у безкарності.

Я вдячний усім, хто боровся за справедливість у цій справі, усім, хто працював належним чином, щоб були законні вироки. Але це мало відбутись і без громадського тиску!

Усі ми бачили нещодавно кейс уже колишнього голови Верховного Суду. Жадібність, яка дискредитує судову інституцію. Та людину, яка своєю поведінкою сіє в Україні розпач, приниження, гнів. Причому сіє з найвищої судової інстанції.

Можна навести й інші приклади несправедливості, які обурюють та просто демотивують, зокрема демотивують наших воїнів. Люди віддають найцінніше – своє життя, своє здоров'я заради держави. І державні інституції, зокрема судові, правоохоронні, повинні пройти таку трансформацію, яка забезпечить наше суспільство від несправедливості.

Рада національної безпеки і оборони України запропонувала посилити відповідальність суддів та інших працівників органів судової влади за злочини у сфері правосуддя та корупції. Пропонуємо зробити більш жорсткими й правила перевірки доброчесності суддів, зокрема з використанням детектора брехні, поліграфа. Маємо надати й нового, вагомого значення суду присяжних як одному з елементів народовладдя у державі. І щодо всього цього вже готуються, я знаю, відповідні законодавчі ініціативи. Я вас дуже прошу, шановна Верховна Радо України, шановні депутати, підтримати цей запит на справедливість.

Зараз, коли будемо визначати параметри нашої Української доктрини й трансформації нашої держави, ми маємо розглядати політику справедливості на одному рівні з політикою української перемоги, з політикою безпеки та з політикою наших героїв. Справедливість – це такий суспільний лад, за якого людині хочеться жити в країні, бо людина відчуває, що її життя, її здоров'я, її праця, гідність, прагнення до щастя, її сім'я та майбутнє надійно захищені правом і чесним правосуддям у розумні строки, яке реально діє.

Відчуття справедливості в Україні має бути найсильнішим у Європі! І буде! Ми повинні це зробити. Так, це амбітна мета, але Україна вміє робити амбітне буденним. Ми маємо знайти всі необхідні системні рішення, щоб задовольнити українську спраглисть за справедливістю.

Тепер щодо справедливості іншої – у зв'язку з російсько-українською війною.

Питання правосуддя щодо війни та геноцидної політики ніколи не буває простим. Але в цьому випадку з російською агресією проти нашої свободи що більше буде складнощів і вагань світу стосовно справедливості для України та українців, то більшими, на жаль, можуть стати реваншистські настрої в різних частинах світу. Невідворотність покарання – це один з основних інструментів обмеження злочинності. Так само як він здатен

ефективно працювати в межах національних юрисдикцій, він працюватиме і в глобальних відносинах.

Усі російські вбивці, терористи й кати повинні відповідати за скоєне проти українців і українок.

Політичне та військове керівництво росії не має уникнути правосуддя через те, що в них нібито є імунітет як у керівників держави. Вони не керівники держави, вони бандити, які захопили контроль над державними інституціями росії, і вони абсолютно знахабніли від цієї безкарності та почали тероризувати світ.

Кожен політичний бандит ставить себе поза межі будь-яких звичних міжнародних відносин. І кожен актив, який належить державі-терористу чи будь-яким особам із кола Президента російської федерації, які пов'язані з чинною в росії системою панування, повинен піти на компенсацію збитків тим, для кого вся ця війна, для кого агресивність цього панування обернулися спаленими містами й селами, втратою рідних і близьких.

Я вдячний усім у світі, хто сприймає російське політичне та військове керівництво саме так – як осіб, які повинні закінчити свої кар'єри на лаві підсудних у Гаазі. А російські активи – як такі, що мають бути заморожені, конфісковані та спрямовані на компенсацію збитків від російської агресії.

Україна зробить усе можливе, щоб Спеціальний трибунал щодо злочину агресії росії проти нашої держави був створений і запрацював реально – зі злочинцями на лаві підсудних.

Я хочу подякувати Міжнародному кримінальному суду за таку рішучість, яка й необхідна для захисту міжнародного права та людяності. Настане час, коли міжнародні ордери на арешт російських керівників та їхніх спільників будуть не сенсацією, а просто звичним робочим інструментом глобального правосуддя. Бо якщо цього не буде, інші потенційні агресори та інші держави-терористи відчуватимуть ту ж безкарність, що й росія. І наша, українська місія полягає, зокрема, в тому, щоб створити цей історичний прецедент відповідальності агресора за все скоєне на війні.

Частиною справедливості є й правдиве ставлення світу до нашої війни за свободу та незалежність, а також до інших сторінок нашої історії, які були спотворені раніше тією чи іншою формою тоталітарного зла. Гідне вшанування пам'яті всіх жертв Голодомору – геноциду українського народу, а також усіх жертв депортації кримськотатарського народу, усіх жертв Голокосту є обов'язком Української держави.

Шановні присутні!

Я прошу подякувати зараз усім українським і міжнародним журналістам, усім нашим українським та іноземним історикам, які поширюють

правду про цю агресію, про війну росії проти України, про наше життя та про справедливість для наших людей.

Дякую вам!

Дорогі українці, дорогі українки!

П'ятий орієнтир для Української доктрини, який я хотів би запропонувати сьогодні до обговорення, це трансформація за десять років.

Ми маємо пройти за цей час такий шлях, який інші народи долали десятиліттями, і це правда. Україна перемоги матиме особливу увагу, особливу довіру світу, і кожен прояв такої уваги й довіри маємо спрямувати на розвиток України та всіх аспектів життя в нашій державі.

Перше. Конкретна мета для ВВП України – трильйон доларів. Так, це дуже висока планка, і має начебто нереальний вигляд, але потенціал України здатний це забезпечити.

Друге. Україна перемоги відмовиться від ідеї, ніби праця українців і українок має бути дешевою, бо нібито дешевизна праці наших людей була конкурентною перевагою України.

Ми ставимо собі за мету досягти такого рівня оплати праці, який можна було б визначити за формулою «сусіди у Євросоюзі плюс 30%». Це мета, справедлива мета, за цю війну. Україна перемоги зробить ставку передусім на кваліфіковану працю. А отже, на освіту.

Уряд України та команда віце-прем'єр-міністра з інновацій Федорова розробляє зараз програму серйозного осучаснення української освіти та стимулювання розвитку науки в Україні. Вона дуже детальна ця програма, заслуговує на увагу, і в ній – багато рішень, які заслуговують на обговорення та – у разі погодження нашою державою, погодження нацією – на реалізацію.

Освітній розділ Української доктрини має бути максимально пропрацьований – кожен етап освітнього процесу, усі елементи, які важливі для освіти в Україні.

Нація, яка хоче бути лідером, робить освіту лідером. І робить освіту чесною.

Ми маємо чесно сказати й те, що в сучасному світі мовою глобальної співпраці є англійська мова. І це правда. Це мова глобального бізнесу, глобальної науки та глобального спілкування. Україна майбутнього, Україна перемоги потребує поширення англійської мови, щоб українські інтереси поширилися світом і наші люди здобували нові глобальні можливості для себе й для України. До речі, саме сьогодні я вніс у Верховну Раду України відповідну законодавчу ініціативу щодо англійської мови в Україні.

Третє. Ми маємо надзавдання – повернути додому якнайбільшу кількість наших людей, які виїхали за межі держави. Отже, Україна перемоги потребує якнайбільшої кількості нових робочих місць, які будуть

привабливими для наших людей, дадуть змогу жити в Україні достойніше, ніж в інших країнах.

Трансформація кожної галузі економіки, будь-якої соціальної практики та всіх сфер державного управління повинна відповідати на питання: скільки нових робочих місць дасть Україні конкретне рішення, конкретна ініціатива.

Четверте. Україна потребує нової політики підтримки батьківства й дитинства. Друга й третя дитина в сім'ї – це щастя, а не обмеження можливостей, і саме на таке щастя має працювати державна політика. Україна підтримуватиме батьківство на всіх етапах. Україна поважатиме кожну сім'ю, робитиме все, щоб саме сімейне виховання дітей було визначальною рисою виховання дітей в Україні. Наша країна – не для інтернатів.

П'яте. Українська «Дія» стала глобальним прикладом соціального прогресу. Ми зробили її тоді, коли ніхто не вірив, що такий проект розвитку можливостей громадян і всієї держави може вдатися. Але ми це зробили. Понад 19 мільйонів користувачів у застосунку. Я вас вітаю. І абсолютна корисність «Дії».

Зараз українська «Дія» стає експортним продуктом нашої держави – ми навчаємо інші народи цифровізації на основі наших цифровізованих послуг, на основі нашої «Дії».

І ми створимо ще одну систему – українську «Мрію». Такий спеціальний застосунок, який підтримуватиме все, що стосується батьків та дитини. Послуги, які потрібні батькам, які потрібні дитині. Розвиток та освіта. Безпека й контакт із державою.

«Мрія» допоможе отримати рівний доступ до знань із будь-якого куточка світу, а використання штучного інтелекту допоможе кожній дитині будувати свою унікальну освітню траєкторію заради успіху.

Команда цифрової трансформації України представить цю нашу «Мрію» восени.

Шосте. Захищати бізнес так само важливо, як захищати працівника й працю.

Щоб зробити реальністю показники добробуту та розвитку економіки, які є мрією, Україна перемоги має бути країною бізнесу та країною праці.

Так само, як зараз мільйони наших людей у єдності воюють і працюють заради нашої перемоги, ми маємо після перемоги у єдності працювати заради того, щоб Україна була серед світових економічних лідерів.

Економічне лідерство дає безпеку. Кожен, хто створює нові робочі місця в Україні, створює основу для економічного лідерства України.

Україна перемоги захищатиме можливість кожної людини працювати стільки й так, як людина сама забажає. Ми потребуємо осучаснення законодавства про працю.

Сьоме. Україні перемоги потрібен новий раціональний податковий договір між державою та суспільством і реальна легалізація майна.

Я є прихильником зниження податків. Але зараз, у час такої війни й очевидної залежності України від співпраці з фінансовими донорами, ми не можемо дозволити собі знижувати податки. Та коли Україна перемоги сама ставатиме донором для світу, наш рівень можливостей буде вищим.

Знижені податки мають означати підвищену податкову сумлінність.

Цифровізація дає колосальні можливості спрощувати відносини в галузі податків, митниці та всіх інших, де є зустріч або будь-який контакт між громадянином та посадовцем, між бізнесменом і чиновником. Наша мета – це податкова без податківців, митниця без митників. Автоматичні цифрові процедури.

Восьме. Трансформація – це більше, ніж відбудова.

Звичайно, Україна перемоги стане найбільшим у Європі будівельним майданчиком.

Нам потрібно відбудувати сотні міст і сіл, тисячі об'єктів інфраструктури, сотні тисяч будинків. Це дасть свій поштовх економіці.

Але головне – дещо інше. Маємо забути про своє минуле як експортера сировини. Україна перемоги – це країна товарів із високою доданою вартістю. Це країна, у якій регуляції дають змогу розвивати будь-які бізнеси, що є новаторами у своїх галузях, у своїх напрямках, і в якій захищена інтелектуальна власність. Україна перемоги – це країна, яка експортує безпеки, послуг, досвіду, культури та загалом результатів інтелектуальної діяльності, технологічних продуктів більше, ніж будь-якої сировини.

Дев'яте. Україна перемоги – це країна, у якій нікого не назвеш олігархом, бо всі економічні суб'єкти рівні перед законом. Україна зацікавлена у нових технологічних бізнесах, які важитимуть на світовому ринку більше, ніж будь-який старий сировинний бізнес. І об'єктивно ми маємо природну перевагу, і це – запаси наших природних ресурсів. Зокрема, особливо цінних для сучасних індустрій металів та мінералів, як літій і графіт. Але металургія в Україні перемоги має бути «зеленою» – щоб відповідати сучасним екологічним стандартам Євросоюзу, і орієнтованою не на експорт сировини.

Ми будемо розвивати співпрацю та економічні відносини з усіма глобальними гравцями, зокрема з Індією, Африкою, Латинською Америкою, арабським світом, з Китаєм, з усіма.

Десяте. Наш енергетичний потенціал дозволяє Україні перемоги бути одним із гарантів енергетичної безпеки Європи. Наша генерація, зокрема атомна, потрібна всьому континенту.

Але хотів би, щоб ми підтримали наших енергетиків, подякували за цю зиму. Дуже дякую! Масовий пріоритет у нашій країні – «зелена» генерація

та масштабні можливості накопичення енергії. Маємо зробити «зелений» енергетичний потенціал України потенціалом реального масового заробітку для наших людей.

Одинадцятьте. Україна перемоги – це держава, яка реалізувала пенсійну реформу, – і дуже цього хочеться, і нам це потрібно, – і гарантувала всім, хто працює сьогодні, гідну підтримку в майбутньому.

Лише наявної солідарної пенсійної системи недостатньо, і ви це знаєте, і це відчуває абсолютна більшість наших українських пенсіонерів. І я вас дуже прошу, шановні народні депутати, реалізувати все це. Реалізувати мрію українців. Україна перемоги робитиме все, щоб у наших людей старшого віку, які вже на пенсії, був вищий рівень життя. Україна перемоги робитиме все, щоб у тих, хто працює сьогодні, була справді забезпечена старість.

Дванадцятьте. Українська культура – це експортна галузь. І це галузь, яка генерує постійну й значну увагу світу до України перемоги. Україні перемоги потрібен саме такий погляд на галузь культури.

Зараз культурна сфера потребує щонайменше відсотка ВВП на рік – як базового рівня для виживання. Але зрозуміло, що галузь має й мусить бути більш амбітною.

Українська сміливість справді пробудила колосальний інтерес людей із різних країн до нас із вами, до українців, до наших міста і сіл України. Кожен такий інтерес – це можливості.

Україна потребує нової політики захисту публічного простору в містах і громадах, який може використовуватися як культурний простір або зберігає ту чи іншу історичну цінність.

Україна потребує нової музейної та меморіальної політики. У нас цілі покоління української величі, на жаль, залишаються без музейного вираження. При цьому наявні музеї не відповідають духу та стандартам сучасної музейної справи.

Україна потребує нової політики книг та книговидавництва, написання та читання, перекладів для України іноземних книг та поширення у світі української мови, української книги. Підтримки книгарень. Аудіокниги. Сервіси цифрової передплати. Переосмислення наших українських бібліотек. Фактично ми маємо забезпечити очевидне щорічне зростання кількості книг українців, книг для українців, книг українців для всього світу.

Україна потребує нової політики кіно й підтримки кіновиробництва. Українці мають робити фільми, і світ має робити фільми про Україну і в Україні. Всі ми знаємо, які рішення для цього потрібні.

Тринадцятьте. Україна потребує нової політики територій. Для кожного звільненого від російської окупації регіону потрібна своя, дуже детальна й водночас цілісна, візіонерська політика трансформації.

Новий вільний український Крим – який він? Чи зможе він стати новою Каліфорнією у Європі, місцем, яке приваблює таланти? З кластером сучасних технологічних компаній. ІТ, креативних індустрій та справді сучасної сфери гостинності. Кримом, який працює цілий рік, а не три місяці.

Новий вільний Донбас – який він? Чи буде він індустріальним?

Нове вільне українське Приазов'я. Що саме приваблюватиме людей їхати жити на цю частину нашої прекрасної країни?

Херсон і Краматорськ, Запоріжжя й Куп'янськ, Мелітополь і Маріуполь... Яким буде нове життя в цих містах України, містах перемоги?

І це – дуже серйозні питання, і ми повинні мати відповідь на них та відповідати разом. Для кожного нашого регіону, для кожного нашого міста, для кожної нашої громади потрібна своя візія.

Очевидно, Одеса – не тільки глобально важливий порт. Очевидно, Харків – не тільки форпост свободи на східному кордоні Європи. Очевидно. Але Одеса й Харків заслуговують бути серед європейських лідерів, і Україна перемоги потребує нової політики заради таких міст, заради всіх наших міст, заради Харкова. Нової політики заради Одеси.

Очевидно, Харків буде форпостом свободи та сили на східному кордоні Європи. Але завдяки чому Харків буде серед міст – європейських лідерів?

Очевидно, що Дніпро, Львів, Ужгород, Київ та інші українські міста за час цієї війни отримали не лише нові проблеми, а й нові можливості. Як держава може допомогти містам ці можливості реалізувати? Це дуже важливо.

Я прошу всіх бути дуже конкретними в дискусії про трансформацію України.

Чотирнадцяте. Внутрішня безпека. російська агресія показала, які безпекові стандарти потрібні для життя. Доступність укриттів – максимальна. Школа – з укриттям. Лікарня – з укриттям. Будинки – з укриттям. Українці довірятимуть конкретним речам, які дають конкретну безпеку.

В Україні з дитинства мають навчатися безпеки. Такий сусід. Так і є. Кожен дорослий українець має знати базові речі про надання першої домедичної допомоги.

Фізична культура та спортивне виховання – це не розвага сьогодні, це одна з основ безпеки. Бо це – здоров'я людини, здоров'я нації, міцність українців і українок. Головне – дати можливості. Активні парки для активних людей. Більше можливостей для дітей. Різні пропозиції. Втілення дуже конкретних програм.

Маємо врегулювати питання про зброю, яка є й буде на руках у наших людей. Це факт. Питання суперечливе для нашого суспільства, як і будь-якого іншого демократичного суспільства. Але відповідь має бути відображена в Українській доктрині. У дуже конкретних речах.

Розмінування. Це один із наймасштабніших викликів для України. Але ми знаємо, що потрібно робити. Світ має технології. Українські потреби – наші партнери все це знають. І хоч часто говорять, що розмінування всієї території України, яка, на жаль, забруднена російськими мінами, триватиме десятиліття, ми знаємо, що є можливість зробити це швидше – за роки.

Повсякденна безпека. Звичайно, у суспільстві абсолютно різні погляди на використання камер спостереження на вулицях і дорогах, на автоматичні аналітичні можливості систем спостереження. Але очевидно, що вони дадуть змогу зменшити рівень порушень та злочинності, смертей на дорогах та інцидентів на вулицях. Це потрібно.

Протидія домашньому насильству. Важливий напрям, у якому, на жаль, фіксується збільшення випадків домашнього насильства, і особливо в цей час.

Міністр внутрішніх справ Клименко та його команда детально опрацьовують кожен із таких напрямів щодо внутрішньої безпеки та, я впевнений, готові представити суспільству свої пропозиції для національного обговорення.

І нарешті – п'ятнадцятий пункт. Політика сусідства. Чому цей пункт останній серед орієнтирів, які я хочу сьогодні запропонувати? Бо міцне сусідство завжди є результатом дуже різних, дуже глибоких речей. Фактично успішним сусідством ми можемо підсумувати будь-які інші наші успіхи у своїй країні, у своєму регіоні та в глобальних відносинах.

Економіка та культура. Оборона й безпека. Транспорт і зв'язок. Освіта та ставлення до історії. Взаємодія між державами та взаємодія між нами, між людьми... Усе це визначає якість сусідства. Визначає, чи є розуміння між сусідами.

Польща, Румунія, Молдова, Словаччина, Угорщина. Наші сусіди по Чорноморському регіону – Болгарія, Туреччина, Грузія. Відносини з кожним із них потребують окремої та детальної презентації досягнутого й можливостей, наявних викликів та перспектив. Але що їх усіх для нас об'єднує?

Вони так само, як і ми, прагнуть жити в мирі, на своїй землі. Як вони зараз допомагають нам захищати свободу, так і Україна завжди допомагатиме їм захищати їхнє життя.

Мир завжди пануватиме в нашому регіоні, у нашій Європі. Мир, який буде сумою безпеки та свободи, які нам належить встановити. Для нової України! України – переможниці. Переможниці. Це факт.

Слава Україні!

*Український текст промови опублікувала пресслужба
Апарату Верховної Ради України*